
VEDTAGNE TEKSTER

P8_TA(2019)0079

Gennemførelsen af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder inden for EU's institutionelle rammer

Europa-Parlamentets beslutning af 12. februar 2019 om gennemførelsen af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder inden for EU's institutionelle rammer (2017/2089(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,
- der henviser til artikel 2, 3, 6, 7, 9, 10, 11, 21, 23 og 49 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og til artikel 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, artikel 67, stk. 1, artikel 258, 263, 267 og 352 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),
- der henviser til den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder (EMRK) samt til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis,
- der henviser til aftalememorandummet mellem Europarådet og Den Europæiske Union,
- der henviser til Venedigkommissionens udtalelser og tjekliste for retsstatsforhold,
- der henviser til verdenserklæringen om menneskerettighederne, den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder og den internationale konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder,
- der henviser til Europarådets konventionen til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (Istanbulkonventionen) og til sin beslutning af 12. september 2017 om forslag til Rådets afgørelse om Den Europæiske Unions indgåelse af Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet¹,
- der henviser til sin beslutning af 15. marts 2007 om overholdelse af chartret om grundlæggende rettigheder i Kommissionens lovgivningsforslag: fremgangsmåde for en

---

¹ EUT C 337 af 20.9.2018, s. 167.

systematisk og stringent kontrol¹,

- der henviser til sine årlige beslutninger om situationen for de grundlæggende rettigheder i Den Europæiske Union,
- der henviser til sin beslutning af 25. oktober 2016 med henstillinger til Kommissionen om oprettelse af en EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder²,
- der henviser til sin beslutning af 19. januar 2017 om en europæisk søjle for sociale rettigheder³,
- der henviser til sin beslutning af 14. september 2017 om gennemsigtighed, ansvarlighed og integritet i EU-institutionerne⁴,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 af 30. maj 2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter⁵,
- der henviser til Rådets forordning (EF) nr. 168/2007 af 15. februar 2007 om oprettelse af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder⁶,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 27. april 2005 "Overholdelse af chartret om grundlæggende rettigheder i Kommissionens lovgivningsforslag: fremgangsmåde for en systematisk og stringent kontrol" (COM(2005)0172),
- der henviser til Kommissionens rapport af 29. april 2009 om den praktiske anvendelse af metoden til systematisk og stringent overvågning af overholdelsen af chartret om grundlæggende rettigheder (COM(2009)0205),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 19. oktober 2010 "En strategi for Den Europæiske Unions effektive gennemførelse af chartret om grundlæggende rettigheder" (COM(2010)0573),
- der henviser til arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene af 6. maj 2011 "Operational Guidance on taking account of Fundamental Rights in Commission Impact Assessments" (SEC(2011)0567),
- der henviser til den fælles meddelelse fra Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik til Europa-Parlamentet og Rådet af 12. december 2011 "Menneskerettigheder og demokrati i centrum for EU's optræden udadtil – en mere effektiv tilgang" (COM(2011)0886),
- der henviser til "EU's strategiske ramme og handlingsplan vedrørende menneskerettigheder og demokrati" af 25. juni 2012,

---

¹ EUT C 301 E af 13.12.2007, s. 229.

² EUT C 215 af 19.6.2018, s. 162.

³ EUT C 242 af 10.7.2018, s. 24.

⁴ EUT C 337 af 20.9.2018, s. 120.

⁵ EFT L 145 af 31.5.2001, s. 43.

⁶ EUT L 53 af 22.2.2007, s. 1.

- der henviser til Rådets retningslinjer af 20. januar 2015 vedrørende de metodemæssige skridt, der skal tages for at kontrollere foreneligheden med de grundlæggende rettigheder i Rådets forberedende organer,
- der henviser til retningslinjerne til Rådets forberedende organer med titlen "Forenelighed med de grundlæggende rettigheder",
- der henviser til rådsformandskabets seminarrapport af 13. maj 2016 med titlen "National policy application of the EU Charter of Fundamental Rights",
- der henviser til Kommissionens retningslinjer af 19. maj 2015 for analyse af konsekvenser for menneskerettighederne i konsekvensanalyser af handelsrelaterede politiske initiativer,
- der henviser til Kommissionens årsberetninger om anvendelsen af EU's charter om grundlæggende rettigheder,
- der henviser til Kommissionens årlige kollokvier om grundlæggende rettigheder,
- der henviser til Den Europæiske Unions Domstols dom af 20. september 2016 i de fælles sager C-8/15 P til C-10/15 P, Ledra Advertising Ltd mod Europa-Kommissionen og Den Europæiske Centralbank (ECB)¹,
- der henviser til Domstolens dom af 6. november 2018 i de forenede sager C-569/16 og C-570/16, Stadt Wuppertal mod Maria Elisabeth Bauer og Volker Willmeroth mod Martina Broßonn²,
- der henviser til Domstolens udtalelse 2/13 af 18. december 2014 om Den Europæiske Unions tiltrædelse af den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder³,
- der henviser til udtalelse 4/2018 fra Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA) af 24. september 2018 med titlen "Udfordringer og muligheder for gennemførelse af chartret om grundlæggende rettigheder",
- der henviser til de årlige rapporter om grundlæggende rettigheder fra Det Europæiske Agentur for Grundlæggende Rettigheder,
- der henviser til agenturets håndbog fra oktober 2018 med titlen "Anvendelse af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder i lovgivning og beslutningstagning på nationalt plan – Vejledning",
- der henviser til værktøjskassen for bedre lovgivning, navnlig værktøj nr. 28 "Grundlæggende rettigheder & menneskerettigheder",
- der henviser til forretningsordenes artikel 38,
- der henviser til udtalelse fra Europarådets generalsekretær af 2. december 2016 om EU's

---

¹ ECLI:EU:C:2016:701.

² ECLI:EU:C:2018:871.

³ ECLI:EU:C:2014:2454.

- initiativ til etablering af en europæisk søjle for sociale rettigheder,
- der henviser til dokumentet fra den nederlandske COSAC-delegation om EU's gennemsigtighed fra november 2017 med titlen "Opening up closed doors: Making the EU more transparent for its citizens" og til skrivelsen fra COSAC's delegationer til EU-institutionerne af 20. december 2017 om gennemsigtighed i den politiske beslutningstagning i EU,
  - der henviser til undersøgelserne med titlerne "The implementation of the Charter of Fundamental Rights in the EU institutional framework", "The interpretation of Article 51 of the EU Charter of Fundamental Rights: the Dilemma of Stricter or Broader Application of the Charter to National Measures" og "The European Social Charter in the context of implementation of the EU Charter of Fundamental Rights", som Parlamentets Generaldirektorat for Interne Politikker offentliggjorde hhv. den 22. november 2016, den 15. februar 2016 og den 12. januar 2016¹,
  - der henviser til forretningsordenens artikel 52 og til artikel 1, stk. 1, litra e), og bilag 3 til den afgørelse, der blev truffet af Formandskonferencen den 12. december 2002 om proceduren for tilladelse til at udarbejde initiativbetænkninger,
  - der henviser til betænkning fra Udvalget om Konstitutionelle Anliggender og udtalelser fra Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender, Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender, holdning i form af ændringsforslag fra Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling og udtalelse fra Udvalget for Andragender (A8-0051/2019),
- A. der henviser til, at Lissabontraktaten har givet Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (i det følgende benævnt "chartret") status af primær ret inden for EU's retlige rammer med samme juridiske værdi som traktaterne;
- B. der henviser til, at der i denne betænkning ikke foretages en vurdering af de enkelte rettigheder i chartret, men at gennemførelsen af chartret som et primærretligt instrument analyseres;
- C. der henviser til, at sociale bestemmelser er en afgørende del af chartret og Unionens juridiske struktur; der henviser til, at det er vigtigt at sikre respekt for og understrege betydningen af grundlæggende rettigheder i hele Unionen;
- D. der henviser til, at de grundlæggende rettigheder, som anerkendes i chartret, ifølge EU-

---

¹ Undersøgelse med titlen "The implementation of the Charter of Fundamental Rights in the EU institutional framework" (Gennemførelse af EU's charter om grundlæggende rettigheder inden for EU's institutionelle rammer, Europa-Parlamentet, Generaldirektoratet for Interne Politikker, Temaafdeling C, 22. november 2016; undersøgelse med titlen "The interpretation of Article 51 of the EU Charter of Fundamental Rights: the Dilemma of Stricter or Broader Application of the Charter to National Measures" (Fortolkning af artikel 51 i EU's charter om grundlæggende rettigheder: Dilemmaet om en strengere eller bredere anvendelse af chartret i forbindelse med nationale foranstaltninger), Generaldirektoratet for Interne Politikker, Temaafdeling C, 15. februar 2016 og undersøgelse med titlen "The European Social Charter in the context of implementation of the EU Charter of Fundamental Rights" (Den europæiske socialpagt i forbindelse med gennemførelsen af EU's charter om grundlæggende rettigheder) af 12. januar 2016.

Domstolen udgør kernen i EU's retlige struktur, og at respekten for dem er en nødvendig forudsætning for enhver EU-retsakts lovlighed;

- E. der henviser til, at chartret i overensstemmelse med kravene i den internationale menneskerettighedslovgivning og dets artikel 51 omfatter såvel negative forpligtelser (ikkeovertrædelse) som positive forpligtelser (aktiv fremme), som bør opfyldes i lige høj grad for at gøre bestemmelserne fuldt funktionsdygtige;
- F. der henviser til, at chartrets artikel 51 afgrænser chartrets anvendelsesområde med hensyn til overholdelsen af nærhedsprincippet, hensynet til medlemsstaternes og Unionens kompetencer og overholdelsen af grænserne for de kompetencer, der er overdraget til Unionen ved traktaterne;
- G. der henviser til, at chartrets artikel 51, stk. 2, udtrykkeligt fastslår, at chartret ikke udvider anvendelsesområdet for EU-retten ud over Unionens beføjelser, ikke etablerer nye beføjelser eller opgaver for Unionen og ikke ændrer de beføjelser og opgaver, der er fastlagt i traktaterne;
- H. der henviser til, at Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer konstant er bundet af chartret, selv når de handler uden for EU's retlige rammer;
- I. der henviser til, at chartrets bestemmelser i medfør af artikel 51 udelukkende finder anvendelse for medlemsstaterne, når de gennemfører EU-retten; der henviser til, at de usikre afgrænsninger af et sådant krav imidlertid gør det vanskeligt at afgøre, om og hvordan chartret konkret finder anvendelse;
- J. der henviser til, at det potentiale, der ligger i de sociale og økonomiske rettigheder, som er fastsat i chartret, endnu ikke er blevet udnyttet i tilstrækkelig grad; der med henvisning til udtalelsen fra Europarådets generalsekretær henviser til, at respekt for sociale rettigheder ikke bare er et etisk bud og en retlig forpligtelse, men også en økonomisk nødvendighed;
- K. der henviser til, at artikel 6 i TEU også understreger, at de grundlæggende rettigheder som garanteret ved EMRK skal udgøre generelle principper i EU-retten;
- L. der henviser til, at artikel 151 i TEUF henviser til grundlæggende sociale rettigheder som dem, der er fastsat i den europæiske socialpagt;
- M. der henviser til, at Parlamentets undersøgelse af 22. november 2016 med titlen "The Implementation of the Charter of Fundamental Rights in the EU institutional framework"¹ bl.a. vurderer chartrets relevans for Kommissionens aktiviteter i henhold til traktaten om oprettelse af den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM-traktaten) og inden for rammerne af det europæiske semester; der henviser til, at der ikke er meget fokus på chartrets sociale rettigheder i Unionens økonomiske styring; der henviser til, at disse rettigheder skal betragtes som egentlige grundlæggende rettigheder;
- N. der henviser til, at forpligtelsen i den europæiske søjle for sociale rettigheder til at skabe nye og mere effektive rettigheder for borgerne på områderne lige muligheder og adgang

---

¹ "The Implementation of the Charter of Fundamental Rights in the EU institutional framework", Europa-Parlamentet, Generaldirektoratet for Interne Politikker, Temaafdeling C – Borgernes Rettigheder og Konstitutionelle Anliggender, 22. november 2016.

til arbejdsmarkedet, rimelige arbejdsvilkår og social beskyttelse og inklusion styrker rettighederne i chartret yderligere;

- O. der henviser til, at princippet om ligestilling mellem kønnene er en grundlæggende værdi i EU og er forankret i EU-traktaterne og i chartret; der henviser til, at artikel 8 i TEUF knæsætter princippet om integrering af ligestillingsaspektet med erklæringen om, at Unionen i alle sine aktiviteter skal tilstræbe at fjerne uligheder og fremme ligestilling mellem mænd og kvinder;
- P. der henviser til, at gennemsigtighed i EU's lovgivnings- og beslutningsprocesser er en konsekvens af retten til god forvaltning som fastsat i chartrets artikel 41 og en afgørende forudsætning for, at borgerne kan vurdere og behørigt overvåge EU-institutionernes gennemførelse af chartret;
- Q. der henviser til, at medlemsstaternes og EU's institutioners, organers, kontorers og agenturers fremme af et bredt spektrum af rettigheder, som er fastsat i chartret – spændende fra civile og politiske til sociale, økonomiske og tredjegerationsrettigheder – ville udgøre en yderst vigtig drivkraft for udviklingen af en europæisk offentlig sfære og være et håndgribeligt udtryk for begrebet EU-borgerskab og for den EU-borgerorienterede dimension, som er fastsat i traktaterne;
- R. der henviser til, at FRA har fremsat en række henstillinger med henblik på en effektiv gennemførelse af chartret i sine udtalelser "Bedre adgang til retsmidler på områderne erhvervsliv og menneskerettigheder på EU-plan"¹ og "Udfordringer og muligheder for gennemførelse af chartret om grundlæggende rettigheder"²;
- S. der henviser til, at chartrets artikel 24 angiver barnets rettigheder og forpligter offentlige myndigheder og private institutioner til at sikre, at barnets tarv kommer i første række;
- T. der henviser til, at artikel 14 i chartret fremhæver alle børns ret til gratis uddannelse;

Styrkelse af chartrets integration i lovgivnings- og beslutningsprocesserne

1. er af den stærke overbevisning, at Kommissionens strategi for Den Europæiske Unions effektive gennemførelse af chartret om grundlæggende rettigheder (COM(2010)0573) udgjorde en indledende indsats efter chartrets ikrafttrædelse, men at der er presserende behov for at ajourføre den; glæder sig over årsberetningerne fra Kommissionen om anvendelsen af chartret og opfordrer til en revision af denne strategi, som blev udarbejdet i 2010, med henblik på at ajourføre den for at tage højde for de nye udfordringer og den nye institutionelle virkelighed, navnlig efter brexit;
2. anerkender de mange vigtige skridt, som EU-institutionerne har taget for at integrere chartret i EU's lovgivnings- og beslutningsprocesser; bemærker, at chartrets vigtigste rolle er at sikre, at EU-lovgivningen er i fuldstændig overensstemmelse med de rettigheder og principper, der er nedfældet i det, og erkender de vanskeligheder, der er forbundet med aktivt at fremme dem og sikre, at de virkeliggøres;
3. understreger vigtigheden af, at alle forslag til EU-lovgivning skal respektere de grundlæggende rettigheder, der er nedfældet i chartret;

---

¹ FRA's udtalelse 1/2017 af 10. april 2017.

² FRA's udtalelse 4/2018 af 24. september 2018.

4. minder om, at de procedurer, som EU-institutionerne har fastlagt til vurdering af lovgivningsmæssige forslags forenelighed med chartret, hovedsagelig er af intern karakter; efterlyser mulighed for at tilsikre bedre høringstyper, konsekvensanalyser, herunder særlige kønsspecifikke konsekvensanalyser, og juridisk kontrol med deltagelse af uafhængige eksperter i grundlæggende rettigheder; opfordrer Kommissionen til at fremme et struktureret og reguleret samarbejde med menneskerettighedsorganer såsom FRA, Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder (EIGE) og relevante organer under Europarådet og FN samt civilsamfundsorganisationer, der arbejder inden for dette område, når et lovgivningsdossier potentielt kan fremme eller have negativ indvirkning på grundlæggende rettigheder;
5. opfordrer Kommissionen, Rådet og Parlamentet til at revidere forordning (EF) nr. 168/2007 for at gøre det muligt for FRA at afgive ikkebindende udtalelser om udkast til EU-lovgivning på eget initiativ og til at fremme systematiske høringer af agenturet;
6. opfordrer Kommissionen, de øvrige EU-institutioner og medlemsstaternes nationale og regionale regeringer til at høre FRA, når grundlæggende rettigheder står på spil;
7. anerkender den afgørende rolle, som FRA spiller i at vurdere overholdelsen af chartret, og glæder sig over det arbejde, som agenturet har udført; opfordrer FRA til fortsat at rådgive og støtte EU's institutioner og medlemsstater i at forbedre kulturen med grundlæggende rettigheder i hele Unionen; glæder sig over den nyligt vedtagne FRA-strategi for perioden 2018-2022;
8. bemærker det interaktive onlineværktøj "Clarity", der er udviklet af FRA med henblik på at gøre det let at finde frem til det mest hensigtsmæssige udenretslige organ med menneskerettigheder som ansvarsområde i forbindelse med et givet spørgsmål om grundlæggende rettigheder;
9. opfordrer Kommissionen til at sørge for omfattende konsekvensanalyser gennem en afbalanceret vurdering af økonomiske, sociale og miljømæssige konsekvenser og til at revidere sin beslutning om at inddele sine overvejelser om grundlæggende rettigheder i de tre nuværende kategorier – økonomiske, sociale og miljømæssige virkninger – samt til at skabe to specifikke kategorier kaldet "virkninger for grundlæggende rettigheder" og "kønsspecifik konsekvensanalyse" for at sikre, at alle aspekter af de grundlæggende rettigheder bliver vurderet;
10. opfordrer Kommissionen til at træffe systematiske foranstaltninger på EU-plan med henblik på at opretholde og efterleve bestemmelserne i chartret og til at sikre, at EU-lovgivningen tilpasses, således at den tager højde for udviklingen i den internationale menneskerettighedslovgivning og den tilhørende retspraksis; gentager desuden i denne forbindelse sin opfordring til Kommissionen om at forelægge et forslag til konkret udmøntning af Parlamentets beslutning af 25. oktober 2016 om oprettelse af en EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder¹, hvilket ville give mulighed for en systematisk screening af udviklingen i EU's institutioner og organer og i de medlemsstater, der opfordrer til handling for at beskytte og opfylde rettighederne, frihederne og principperne i chartret; foreslår navnlig, at de betingelser, der er fastsat i Københavnskriterierne vedrørende grundlæggende rettigheder, ikke kun bør anvendes én gang som betingelser for tiltrædelse, men at medlemsstaterne med

---

¹ EUT C 215 af 19.6.2018, s. 162.

jævne mellemrum skal vurderes for at bedømme deres overholdelse af dem;

11. bemærker, at Ombudsmanden også spiller en relevant rolle med hensyn til at sikre respekten for de grundlæggende rettigheder inden for rammerne af chartret, ikke kun hvad angår artikel 41 om retten til god forvaltning som sådan, men også ved at tage i betragtning, at en sådan god forvaltning er en hjørnesten i forhold til at sikre andre grundlæggende rettigheder; minder om det forbilledlige arbejde, som Ombudsmanden har udført i denne valgperiode, bl.a. med hensyn til gennemsigtighed og informationsfrihed og særberetningen vedrørende Frontex¹, som navnlig omhandler asylansøgere og migranternes klagerettigheder;
12. forstår, at retspraksis vil have indvirkning på chartrets anvendelsesområde, og at dette skal tages i betragtning;
13. opfordrer EU-lovgiverne til at anerkende resultaterne af Rettens dom af 22. marts 2018 (sag T-540/15) om aktindsigt i dokumenter fra trilogerne² og handle i overensstemmelse hermed; fastholder, at det er nødvendigt at øge gennemsigtigheden og aktindsigten mellem EU-institutionerne for at forbedre det interinstitutionelle samarbejde, bl.a. hvad angår ansvarliggørelse i sager vedrørende grundlæggende rettigheder; opfordrer indtrængende Rådet til hurtigt at adressere de bekymringer, der er givet udtryk for med hensyn til gennemsigtigheden i dets beslutningsproces og aktindsigt i henhold til de relevante henstillinger fra Den Europæiske Ombudsmand;

Integrering af chartret i EU's politikker

14. minder om, at EU's politikudformning bygger på de principper og mål, der er fastsat i artikel 2, 3, 4, 5 og 6 i TEU, og fuldt ud støtter og gennemfører de krav, der er fastsat i de almindelige bestemmelser i del I, afsnit II, i TEUF;
15. opfordrer EU-institutionerne til at styrke virkeliggørelsen af integration af kønsaspektet i alle EU's aktiviteter med henblik på at bekæmpe kønsdiskrimination og fremme ligestilling mellem kønnene;
16. bekræfter på ny, at alle retsakter, der vedtages af Unionen, skal være fuldt ud i overensstemmelse med alle chartrets bestemmelser, herunder dets bestemmelser på det sociale område; fremhæver vigtigheden af at indarbejde udtrykkelige henvisninger til chartret i den retlige ramme, der regulerer EU's økonomiske og monetære politik; understreger, at anvendelsen af mellemstatslige aftaler ikke fritager EU-institutionerne for deres forpligtelser til at vurdere disse instrumenters forenelighed med EU-retten, herunder chartret;
17. anser det for at være af afgørende betydning, at Unionen tager beslutsomme skridt for at styrke sit engagement i at sikre, at alle nyder godt af rettighederne i chartret, herunder sociale rettigheder;
18. opfordrer Kommissionen til at sikre, at processen med det europæiske semester, herunder de landespecifikke henstillinger og henstillingerne om den årlige

---

¹ Europa-Parlamentets beslutning af 2. december 2015 om Den Europæiske Ombudsmands særberetning som led i undersøgelse på eget initiativ OI/5/2012/BEH-MHZ vedrørende Frontex, EUT C 399 af 24.11.2017, s. 2.

² Rettens dom af 22. marts 2018, Emilio de Capitani mod Europa-Parlamentet, T-540/15, ECLI:EU:T:2018:167.

vækstundersøgelse, er i overensstemmelse med de normative elementer af de sociale rettigheder i chartret;

19. støtter indførelsen af solide og konsekvente bestemmelser om grundlæggende rettigheder i de operationelle tekster i udkast til forordninger om oprettelse af EU-fonde;
20. opfordrer Kommissionen og Rådet til at træffe makroøkonomiske beslutninger under behørig hensyntagen til vurderinger af grundlæggende rettigheder baseret på hele spektret af borgerlige, politiske og sociale rettigheder, som garanteres af de europæiske og internationale menneskerettighedsinstrumenter;
21. opfordrer Kommissionen til at undersøge, hvilke skridt der er nødvendige for Den Europæiske Unions tiltrædelse af den europæiske socialpagt og til at foreslå en tidsplan for opfyldelsen af dette mål;
22. minder om, at det som følge af de beføjelser, der er fastsat i traktaterne, primært er medlemsstaternes ansvar at omsætte socialpolitikken til praksis og således også gøre de sociale bestemmelser, der er nedfældet i chartret, virkningsfulde og håndgribelige; gentager imidlertid sit forslag om, at der i forbindelse med en mulig revision af traktaterne indarbejdes en social protokol i dem for at styrke de grundlæggende sociale rettigheder i forhold til økonomiske friheder;
23. noterer sig Eurogruppens de facto afgørende, men uformelle, rolle i den økonomiske styring af euroområdet, og den indvirkning, som dens beslutninger kan have ved at påvirke politikudformningen, uden at dette opvejes af passende mekanismer for demokratisk ansvarlighed og domstolskontrol; minder dens medlemmer om deres horisontale forpligtelser, som følger af artikel 2 og 6 i TEU og af chartret;
24. opfordrer Kommissionen og Den Europæiske Centralbank til fuldt ud at overholde chartret i forbindelse med varetagelsen af deres opgaver under den europæiske stabilitetsmekanisme, herunder sidstnævntes udlånspraksis, i lyset af Domstolens retspraksis;
25. minder om, at Unionens optræden på den internationale scene skal være styret af de principper, der er fastsat i artikel 21, stk. 1, i TEU; er af den overbevisning, at fuld respekt for og fremme af chartrets bestemmelser i EU udgør et benchmark for vurdering af legitimiteten og troværdigheden af Unionens adfærd i dens internationale forbindelser, herunder inden for rammerne af udvidelsesprocessen i henhold til artikel 49 i TEU;
26. bemærker Domstolens begrænsede kompetence inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP) og advarer mod enhver potentiel begrænsning af retten til adgang til effektive retsmidler som fastsat i chartret;
27. minder EU-institutionerne om deres forpligtelser på menneskerettighedsområdet inden for rammerne af chartret, også på det handelspolitiske område; tilskynder Kommissionen til at gennemføre specifikke konsekvensanalyser vedrørende menneskerettigheder, inden nogen handelsforhandlinger afsluttes, ved at henvise til FN's vejledende principper om konsekvensanalyser vedrørende menneskerettigheder i handels- og investeringsaftaler;
28. minder om, at både traktaterne og chartret henviser til beskyttelse af nationale mindretal og forskelsbehandling på grundlag af sprog; opfordrer til, at EU-institutionerne tager

konkrete administrative skridt til at tilskynde de nationale regeringer til at finde bæredygtige løsninger og fremme en kultur med sproglig mangfoldighed i deres medlemsstater, som rækker ud over de officielle EU-sprog;

29. minder om forpligtelsen i artikel 6 i TEU til at tiltræde EMRK; anmoder Kommissionen om at tage de nødvendige skridt til at fjerne de retlige hindringer, der forhindrer, at tiltrædelsesprocessen afsluttes, og til at fremlægge et nyt udkast til en aftale om Unionens tiltrædelse af EMRK, der tilvejebringer positive løsninger på de indvendinger, som Domstolen fremførte i udtalelse 2/13 af 18. december 2014; mener, at fuldførelsen heraf vil indføre yderligere sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af de grundlæggende rettigheder for borgere og fastboende i Unionen og tilvejebringe endnu en mekanisme til håndhævelse af menneskerettighederne, nemlig muligheden for at klage til Menneskerettighedsdomstolen over en EU-institutions eller en medlemsstats handling, som indebærer en krænkelse af menneskerettighederne, i forbindelse med gennemførelse af EU-lovgivning, såfremt spørgsmålet hører ind under EMRK; er desuden af den opfattelse, at Menneskerettighedsdomstolens retspraksis dermed vil give et ekstra input til EU's nuværende og fremtidige indsats for overholdelse og fremme af grundlæggende frihedsrettigheder på områderne borgerlige rettigheder og retlige og indre anliggender som supplement til Domstolens retspraksis på dette område;
30. opfordrer til, at vedtagelsen af EU's horisontale direktiv om ikkeforskelsbehandling¹ afsluttes hurtigst muligt med henblik på at sikre de grundlæggende rettigheder i EU yderligere gennem konkret EU-lovgivning;

Chartret og EU's agenturer

31. fremhæver visse EU-agenturers potentiale til at yde støtte til medlemsstaterne i forbindelse med opfyldelsen af deres forpligtelser i henhold til chartret ved ofte at fungere som en operationel forbindelse mellem EU og de nationale sfærer; påpeger, at denne opgave kun kan udføres effektivt, ved at der udvikles en fuldt udbygget praksis for grundlæggende rettigheder i agenturerne, som er aktive på området for retlige og indre anliggender, og/eller de agenturer, hvis aktiviteter kan have indvirkning på de rettigheder og principper, som hidrører fra chartret, idet der tages højde for både de interne og eksterne dimensioner af beskyttelse og fremme af grundlæggende rettigheder;
32. opfordrer de relevante EU-agenturer til at intensivere arbejdet med at gennemføre principperne om ligestilling mellem kønnene, som er nedfældet i chartret, herunder ved at sikre, at alle EU's institutioner og agenturer fører en nultolerancepolitik over for alle former for seksuel vold og fysisk og psykisk chikane; opfordrer alle EU's institutioner og agenturer til fuldt ud at gennemføre Parlamentets beslutning af 26. oktober 2017 om bekæmpelse af seksuel chikane og misbrug i EU²;
33. noterer sig den differentierede vifte af politikker og instrumenter, som de forskellige agenturer har udviklet for at gennemføre deres forpligtelser med hensyn til grundlæggende menneskerettigheder, og som resulterer i forskellige gennemførelsesgrader; understreger, at det er nødvendigt at fremme samarbejde mellem

---

¹ Kommissionens forslag af 2. juli 2008 til Rådets direktiv om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering (COM(2008)0426).

² EUT C 346 af 27.9.2018, s. 192.

EU's agenturer samt strukturerede dialoger med uafhængige menneskerettighedsekspertes og at bygge videre på eksisterende bedste praksis med henblik på at fremme fælles og styrkede rammer for menneskerettighederne;

34. opfordrer de EU-agenturer, som beskæftiger sig med retlige og indre anliggender, og/eller de agenturer, hvis aktiviteter kan have indvirkning på de rettigheder og principper, der følger af chartret, til at indføre interne strategier for grundlæggende rettigheder og til at fremme regelmæssige kurser om grundlæggende rettigheder og chartret for deres personale på alle niveauer;
35. beklager, at der i mange af EU-agenturernes oprettelsesforordninger ikke er nogen udtrykkelig henvisning til chartret; opfordrer den lovgivende myndigheds to parter til at udbedre denne mangel, hvor det er nødvendigt, når der udarbejdes eller revideres forordninger eller afgørelser om oprettelse af agenturer, og til under hensyntagen til det enkelte agents mandat og særlige forhold at tilvejebringe yderligere operationelle mekanismer, som sikrer overholdelse af chartret;

Støtte til medlemsstaterne med gennemførelse af chartret på nationalt plan

36. minder om, at EU's dimensioner og de nationale dimensioner af chartret er uløseligt forbundne og supplerer hinanden med henblik på at sikre, at chartrets bestemmelser anvendes konsekvent inden for EU's overordnede retlige rammer;
37. fremhæver den vedvarende mangel på bevidsthed om chartret, dets anvendelsesområde og graden af anvendelse heraf, både blandt rettighedsindehaverne, der nyder godt af dets beskyttelse, og juridiske eksperter og menneskerettighedsekspertes, og beklager de begrænsede nationale foranstaltninger, der er rettet mod at afhjælpe denne mangel;
38. opfordrer Kommissionen til at styrke sine oplysningsaktiviteter i forbindelse med chartret under fuld inddragelse af civilsamfundsorganisationer og til at fremme og finansiere uddannelsesmoduler vedrørende chartret rettet mod nationale dommere, praktiserende advokater og embedsmænd med sigte på også at forbedre kendskabet til EU's politikker og EU-retten, herunder bl.a. materielle og processuelle regler, anvendelsen af EU's instrumenter til retsligt samarbejde, Den Europæiske Unions Domstols relevante retspraksis, juridisk sprogbrug og komparativ ret; opfordrer endvidere Kommissionen til at udstyre medlemsstaterne med praktiske retningslinjer, der støtter dem i gennemførelsen af chartret på nationalt plan; anmoder i denne forbindelse Kommissionen om at give fuld synlighed til agents nyligt udgivne håndbog om anvendelse af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder i lovgivning og beslutningstagning på nationalt plan;
39. tilskynder medlemsstaterne til regelmæssigt at udveksle oplysninger og erfaringer om anvendelsen, gennemførelsen og overvågningen af chartret og til at integrere de eksempler på bedste praksis, der allerede er udviklet på nationalt plan; tilskynder medlemsstaterne til at gennemgå deres procedureregler for juridisk kontrol og konsekvensanalyser af lovforslag med udgangspunkt i chartret; bemærker, at der i sådanne procedurer udtrykkeligt bør henvises til chartret, på samme måde som der henvises til nationale menneskerettighedsinstrumenter, for at minimere risikoen for, at chartret lades ude af betragtning;
40. påpeger, at smuthuller i forbindelse med medlemsstaternes gennemførelse og korrekte anvendelse af EU-retten i de nationale lovgivninger kan have reel indvirkning på

udøvelsen af EU's grundlæggende rettigheder; minder i denne forbindelse om Kommissionens rolle som traktaternes vogter, som i sidste ende gør den – om ikke ligefrem hovedansvarlig – ansvarlig for, når det er nødvendigt, at sikre de grundlæggende rettigheder ved hjælp af traktatbrudsprocedurer; opfordrer i denne henseende til et mere beslutsomt lederskab med hensyn til at sikre en passende gennemførelse af EU-lovgivningen;

Hen imod en mere ensartet fortolkning af chartret

41. er overbevist om, at forskellige fortolkninger vedrørende anvendelsen af chartrets bestemmelser i EU's institutioner, organer, kontorer og agenturer og medlemsstaterne er ødelæggende for den merværdi, som chartret skaber – nemlig at repræsentere et sæt fælles minimumsstandarder for beskyttelse, som skal anvendes horisontalt på alle institutionelle aktører og politikker og aktiviteter, der er knyttet til EU-sfæren;
42. understreger, at indarbejdelsen af chartret i EU's primære ret, selv om EU's kompetenceområde ikke udvides, og selv om nærhedsprincippet, som præciseret i chartrets artikel 51, respekteres, skaber nye ansvarsområder for beslutningstagnings- og gennemførelsesorganerne og ligeledes for medlemsstaterne, når de gennemfører EU-lovgivning på nationalt plan, og at chartrets bestemmelser således kan anvendes direkte af EU's domstole og nationale domstole;
43. tilskynder EU-institutionerne og medlemsstaterne til at åbne mulighed for en mere enkel anvendelse af chartret som helhed;
44. beklager, at Republikken Polen og Det Forenede Kongerige til dato ikke har besluttet at udtræde af protokol nr. 30 til traktaterne.
  - o
  - o o
45. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen samt til medlemsstaternes regeringer og parlamenter.